

Zorginstituut Nederland

Monitor beheerskosten Wlz 2015

Datum 31 oktober 2016
Status Definitief

Colofon

Publicatienummer	315
Volgnummer	2016054575
Opdrachtgever	De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Opdrachtnemer	Zorginstituut Nederland
Contactpersoon	drs. A. Dinkelman +31 (0)20 797 85 03
Auteur(s)	drs. A. Dinkelman
Afdeling	Fondsen
Team	Risicoverevening, Beheerskosten en Subsidies
Uitgebracht aan	De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Inhoud

Colofon—1

Samenvatting—5

1 Inleiding—7

2 Besteedbare middelen 2015—11

2.1 Vaststelling macrobedrag beheerskostenbudget 2015—11

3 Werkelijke beheerskosten—14

3.1 Opgave zorgkantoren—14

3.2 Vergelijking en analyse werkelijke beheerskosten—14

4 Budgetresultaten 2011 – 2015—19

4.1 Beheerskostenbudget versus werkelijke beheerskosten—19

5 Beheerskosten voor de afwikkeling AWBZ—22

5.1 Extra budget voor de afwikkeling van de AWBZ—22

6 Reserves uitvoering Wlz—24

7 PGB—27

8 Conclusies en aanbevelingen—32

Bijlage—33

Samenvatting

Verzoek

Op verzoek van de minister van VWS rapporteert Zorginstituut Nederland vanaf het jaar 2000 jaarlijks over de ontwikkelingen in het beheerskostenbudget AWBZ en de kosten van de verbindingkantoren. Na de invoering van de Wlz per januari 2015 rapporteert het Zorginstituut over de ontwikkelingen in het beheerskostenbudget Wlz en de kosten van de zorgkantoren.

Input voor VWS

De monitor vormt voor VWS input voor het opstellen van de Nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2016 en de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2017.

Beheerskostenbudget

Dit budget strekt tot dekking van de beheerskosten die zorgkantoren maken in het kader van de uitvoering van de Wlz. Voor deze monitor heeft het Zorginstituut zich gebaseerd op de informatie uit de financiële verantwoordingen en de kwartaalstaten van de zorgkantoren. Het macro beheerskostenbudget voor 2015 bedraagt 154,286 miljoen euro. Dit beheerskostenbudget is aanzienlijk lager dan in 2014. Dit is een gevolg van de overgang van de AWBZ naar de Wlz die gepaard is gegaan met de overheveling van diverse onderdelen naar de Wmo, de Jeugdwet en de Zvw.

Budgetresultaat

Het budgetresultaat over 2015 bedraagt 16,205 miljoen euro en is 772 miljoen lager dan in 2014. De feitelijk beheerskosten zijn, evenals het beheerskostenbudget, in volume gedaald als gevolg van de aangehaalde stelselwijziging.

Budget versus beheerskosten 2014 en 2015 (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2014	2015	%
Beheerskostenbudget	214,320	154,286	-28,0%
deelbudget bestemd voor afwikkeling AWBZ in periode 2015-2017	-/-28,400	n.v.t.	
Voorwaardelijk budget dat niet is besteed	n.v.t.	-3,193	
Beschikbaar beheerskostenbudget	185,920	151,093	-18,7%
Gerealiseerde beheerskosten	168,943	134,888	-20,2%
Budgetresultaat	16,977	16,205	-4,5%

Reservepositie

Op basis van de voorlopige cijfers daalt de macro reservestand met 2,907 miljoen euro voor afoming. Het Zorginstituut verwacht dat een bedrag 9,780 miljoen euro zal worden afgeroomd over 2015. Dit bedrag zal terugvloeien naar het Fonds langdurige zorg. De reservestand na afoming ultimo 2015 bedraagt naar verwachting 25,123 miljoen euro.

Aanbeveling

Budget 2017

Op dit moment zijn de beheerskosten van de eerste twee kwartalen van 2016 bekend. Opgeteld bedragen de beheerskosten van de eerste twee kwartalen van 2016 70,018 miljoen euro, terwijl de helft van het beschikbaar gestelde budget 74,344 miljoen euro bedraagt. Hieruit kan worden geconcludeerd dat bij gelijkblijvende omstandigheden het voorlopige budget voor 2016 toereikend is. Gezien het budgetresultaat over 2015 en de kostenontwikkeling in 2016, gebaseerd op de eerste twee kwartalen, adviseert het Zorginstituut het structurele beheerskostenbudget Wlz, afgezien van loon- en prijscorrectie en eventuele nieuwe taken en werkzaamheden, niet aan te passen voor 2017.

Verdeelmodel

Het budgetresultaat als percentage van het beheerskostenbudget laat zien dat de meeste kleinere zorgkantoren lager dan gemiddeld scoren. Dit geeft aanleiding om het budget voor de kleinere zorgkantoren, die niet behoren tot de grote concerns, te heroverwegen.

1 Inleiding

Beheerskosten

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stelt ieder jaar via een Aanwijzing het beheerskostenbudget vast voor de uitvoering van de Wet langdurige zorg (Wlz). Tot 2015 was dit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Dit budget strekt tot dekking van de beheerskosten die de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders samen maken. Zorginstituut Nederland volgt in de jaarlijkse monitor de ontwikkelingen van het budget en de kosten van de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders.

Begrippen

Wlz-uitvoerders die als zorgkantoren zijn aangewezen voor één of meer zorgkantorregio's ontvangen een budget voor de kosten van de uitvoering van de Wlz. Nederland is in 32 regio's verdeeld en elke regio bestaat uit één of meerdere gemeenten. De zorgkantoren voeren in de praktijk de Wlz-werkzaamheden uit. De staatssecretaris van VWS heeft voor de periode tot en met 2020 acht Wlz-uitvoerders aangewezen die de taak van zorgkantoor uitvoeren.

Opdracht Zorginstituut Nederland

Op verzoek van VWS brengt het Zorginstituut deze Monitor beheerskosten Wlz 2015 uit. De monitor vormt voor VWS belangrijke input voor het opstellen van de Nadere aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2016 en de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2017. De grote wijzigingen als gevolg van de invoering van de Wlz in 2015 zorgen er voor dat 2015 als overgangsjaar dient te worden beschouwd. Hierdoor is de vergelijking van de jaren 2014 en 2015 niet eenvoudig.

Financiering

Met de invoering van de Wlz is de verdeling van het beheerskostenbudget veranderd. Tot 2015 werd het budget voor het overgrote deel toegekend aan de verbindingkantoren die de zorgkantorfunctie uitvoerden en was een klein deel van het budget beschikbaar voor de AWBZ-zorgverzekeraars als vergoeding voor de inschrijving van hun verzekerden voor de AWBZ.

Met ingang van 2015 ontvangen de zorgkantoren (voorheen verbindingkantoren) ongeveer de helft van het beheerskostenbudget direct uit het Fonds langdurige zorg. Met dit bedrag voeren de zorgkantoren de taken uit zoals die zijn beschreven in artikel 4.2.4, tweede lid van de Wet langdurige zorg aan de inwoners in de aan hen toegewezen zorgkantorregio's. Deze taken behelzen de verstrekking van het persoonsgebonden budget en de administratie en controle van de aan die verzekerden verleende zorg.

De andere helft van het beheerskostenbudget wordt direct uitgekeerd aan de Wlz-uitvoerders en is bestemd voor de overige bij of krachtens de Wlz geregelde taken, zoals bijvoorbeeld de contractering van de zorg. Op deze manier heeft de staatssecretaris beoogd de Wlz-uitvoerders meer in de wind te plaatsen en hen daadwerkelijk verantwoordelijk te laten zijn voor de Wlz-zorg aan hun Zvw-verzekerden.

Convenant Wlz-uitvoerings- en verantwoordingsstructuur 2015-2017

In 2015 is een convenant opgesteld tussen VWS en Zorgverzekeraars Nederland

(ZN) waarin diverse afspraken zijn vastgelegd rond de uitvoering van de Wlz. De NZa en het Zorginstituut hebben verklaard in te stemmen met de inhoud van het convenant. In het convenant wordt ondermeer gesproken over de wenselijkheid de Wlz regionaal uit te voeren, de uitbesteding van de zorgplicht van eigen verzekerden aan de zorgkantoren waar die verzekerden woonachtig zijn, waardoor de uniforme invulling van de aanspraken van de verzekerde wordt geborgd en het functioneren van de clearinghouse constructie.

Clearinghouse constructie

Aangezien de Wlz voor een groot deel regionaal wordt uitgevoerd en Wlz-uitvoerders niet in elke regio voldoende vertegenwoordigd zijn, hebben de Wlz-uitvoerders er gezamenlijk voor gekozen de aan hen toegewezen taken over te dragen aan de zorgkantoren. Met de overdracht van deze taken dient ook het bijbehorende budget te worden overgedragen aan de uitvoerende zorgkantoren. Om te voorkomen dat de Wlz-uitvoerders voor hun verzekerden die in andere zorgkantorregio's wonen dan waarvoor zij als zorgkantoor zijn aangewezen, aan alle andere Wlz-uitvoerders budget moeten overhevelen, heeft ZN voorgesteld als clearinghouse op te treden. Dit houdt in dat het Zorginstituut de beheerskostenbudgetten bestemd voor de Wlz-uitvoerders, na machtiging door die Wlz-uitvoerders, direct overmaakt op de rekening van ZN, waarna ZN de budgetten in één keer herverdeelt over de zorgkantoren op basis van het aantal Wlz-verzekerden per zorgkantorregio. Op deze manier wordt veel administratieve rompslomp voorkomen.

Reserve uitvoering Wlz

In november 2015 is de vaststelling van de overschrijding van de reserve AWBZ 2013 voor de zorgkantoren vastgesteld. Het Zorginstituut zal de vaststelling over 2014 in september 2016 afronden. De reserve AWBZ is per 1 januari 2015 overgegaan in de reserve Wlz. Naar verwachting zal de afwikkeling van de AWBZ geen effect hebben op de reservestanden, aangezien het beschikbare budget voor deze kosten toereikend wordt geacht.

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2015 is de AWBZ vervangen door de Wet langdurige zorg (Wlz). Diverse onderdelen zijn overgeheveld naar de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). De beheerskostenbudgetten voor de Wlz zijn hierdoor structureel lager dan de beheerskostenbudgetten in de AWBZ.

Met ingang van 2016 vallen, als gevolg van een fusie van VGZ Zorgkantoor B.V. met Trias Zorgkantoor B.V. en Univé Zorgkantoor B.V., alle zorgkantorregio's van deze groep onder VGZ Zorgkantoor B.V. Dit betekent dat er dan nog acht zorgkantoren zijn. En door samenvoeging van de zorgkantorregio's Delft Westland Oostland en Nieuwe Waterweg Noord tot één zorgkantorregio Westland Schieland Delfland zullen er in 2016 nog maar 31 zorgkantorregio's zijn.

Afwikkeling AWBZ 2014

De zorgkantoren hebben nog tot en met 2017 de gelegenheid om hun kosten over de periode 2015-2016 inzake de afwikkeling en afbouw van de AWBZ en de kosten van het sociaal plan in hun financiële verantwoordingen op te nemen. In de loop van 2018 zal het Zorginstituut, na goedkeuring van deze kosten door de NZa, de definitieve vaststelling van de beheerskosten AWBZ 2014 opstellen.

Opbouw monitor

In de navolgende hoofdstukken staat het Zorginstituut eerst stil bij de budgetten die

de zorgkantoren hebben ontvangen. Daarna wordt ingegaan op de beheerskosten en de budgetresultaten. Deze resultaten hebben weer consequenties voor de reservestanden.

Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 nog apart ingegaan op de uitvoering van de PGB-regeling, omdat het aantal budgethouders een van de parameters is om het macro beheerskostenbudget te verdelen.

2 Besteedbare middelen 2015

2.1 Vaststelling macrobedrag beheerskostenbudget 2015

Budget 2015

De staatssecretaris van VWS heeft in maart 2015 de besteedbare middelen beheerskosten Wlz voor het jaar 2015 vastgesteld op 144,421 miljoen euro. Dit bedrag is bestemd voor de dekking van de uitgaven voor de uitvoering van de Wlz door de zorgkantoren en de Wlz-uitvoerders.

In januari 2016 heeft de staatssecretaris de Nadere aanwijzing van de besteedbare middelen ter dekking van de beheerskosten Wlz 2015 ondertekend, waarbij de besteedbare middelen beheerskosten Wlz voor het jaar 2015 nader zijn vastgesteld op 154,286 miljoen euro. Hiervan is 75,757 miljoen euro bestemd voor de zorgkantoren en 78,529 miljoen euro voor de Wlz-uitvoerders.

Totstandkoming budget 2015

Het uitgangspunt bij de vaststelling van de beschikbare middelen voor enig jaar is het macrobedrag van het voorgaande jaar. Dit bedrag wordt eerst geschoond voor incidentele posten en daarna verhoogd voor loon- en prijsbijstelling.

Daarna wordt het macrobedrag verhoogd of verlaagd met bedragen voor taakuitbreidingen of taakreducties.

Als gevolg van de invoering van de Wlz in 2015 en de daaruit voortvloeiende overhevelingen is er een structurele korting doorgevoerd van 42 miljoen euro.

Samenstelling budget

In 2015 bestaat het macrobudget voor de zorgkantoren uit de volgende posten, aangevuld met het budget dat zij via de clearinghouse constructie ontvangen van de Wlz-uitvoerders:

Samenstelling budget

- Basisbedrag 2015	62,970	
- Loon- en prijsbijstelling (0,15%)	0,095	
- Huisbezoeken PGB (structureel)	4,576	
- Bewuste-keuze gesprekken PGB (structureel)	0,109	
- Uitvoering PGB (structureel)	-1,129	
- Afbouw landelijk systeem verwerking transacties zzp'ers (incidenteel)	0,266	
- Pilot opschaling regio's (incidenteel)	0,100	
- Afbouw Pilot ZZP (incidenteel)	0,100	
- Trekkingsrechten PGB (incidenteel)	5,850	
- Extra inspanningen i.v.m. overgangsrecht (incidenteel)	0,820	
- Juridische kosten i.v.m. huisbezoeken PGB (incidenteel en voorwaardelijk)	<u>2,000</u>	
- Subtotaal zorgkantoren		75,757

- Basisbedrag 2015	64,177
- Loon- en prijsbijstelling (0,15%)	0,097
- Aanvullende cliëntondersteuning (structureel en voorwaardelijk)	10,000
- Extra inspanningen bemiddeling (structureel)	2,700
- Extra inspanning zorginkoop (structureel)	1,280
- Vaste bedragen ONVZ en ASR (incidenteel)	<u>0,275</u>
- Subtotaal Wlz-uitvoerders	78,529

Beheerskostenbudget beschikbaar voor 2015**154,286**

Uit de financiële verantwoordingen van de zorgkantoren over 2015 is inmiddels gebleken dat van de voorwaardelijke deelbudgetten een bedrag van 1,975 miljoen euro niet is uitgegeven (Externe juridische kosten naar aanleiding van huisbezoeken PGB). Uit de beheerskostenopgaven van de Wlz-uitvoerders met betrekking tot de voorwaardelijke onafhankelijke cliëntondersteuning is gebleken dat een bedrag van 1,218 miljoen euro niet is besteed. Hiermee komt het besteedbaar budget voor 2015 uit op 151,093 miljoen euro.

Van het beheerskostenbudget van de Wlz-uitvoerders is 4,459 miljoen euro bestemd voor de taken die voorheen door de AWBZ zorgverzekeraars werden uitgevoerd. Dit bedrag wordt rechtstreeks aan de Wlz-uitvoerders overgemaakt en maakt dus geen onderdeel uit van het bedrag dat via de clearinghouse constructie wordt herverdeeld.

Het Zorginstituut stelt beleidsregels vast voor de verdeling van de beschikbare middelen. Deze beleidsregels zijn de basis voor de vaststelling van de budgetten per zorgkantoor.

Verdeling van de middelen voor de zorgkantoren

Het budget voor de zorgkantoren (73,782 miljoen euro) wordt verdeeld op basis van een vast bedrag per zorgkantoor, een vast bedrag per zorgkantoorregio, een vast bedrag per houder van een persoonsgebonden budget (PGB), een vast bedrag voor een bewuste-keuze gesprek en een vast bedrag per huisbezoek PGB. Daarnaast ontvangt elk zorgkantoor een bedrag per inwoner, waarbij inwoners van 65 jaar en ouder dubbel meetellen.

Om de zorgkantoren meer inzicht te bieden in het budget per zorgkantoorregio, vindt de berekening plaats op het niveau van de regio. Door deze bedragen te sommeren komt de berekening op het niveau van het zorgkantoor.

Verdeling van de middelen voor de Wlz-uitvoerders

Het budget voor de Wlz-uitvoerders (77,311 – 4,459 miljoen euro) wordt verdeeld op basis van een bedrag per verzekerde waarbij Zvw-verzekerden van 65 jaar en ouder dubbel meetellen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de Zvw-verzekerde ook verzekerd is voor de Wlz. In de praktijk treden hier minimale verschillen op die nauwelijks van invloed zijn op de uitkomsten.

De beschikkingen die het Zorginstituut opstelt voor de Wlz-uitvoerders komen echter niet overeen met de herverdeelde budgetten die de zorgkantoren via de clearinghouse constructie ontvangen. Dit komt omdat het aantal Zvw-verzekerden van de zorgverzekeraar waartoe de Wlz-uitvoerder behoort niet overeenkomt met het aantal verzekerden van de regio('s) voor wie de zorgkantoren de Wlz uitvoeren.

De Wlz-uitvoerders voeren, via hun zorgkantoren, namelijk de Wlz niet alleen uit voor hun eigen verzekerden maar voor alle verzekerden die in de aan hen toegewezen regio('s) wonen.

Voorlopige en Nadere vaststelling

Het Zorginstituut heeft in april 2015 de voorlopige beheerskostenbudgetten Wlz 2015 vastgesteld voor zowel de zorgkantoren als de Wlz-uitvoerders. Op deze voorlopige budgetten heeft het Zorginstituut van april 2015 tot en met januari 2016 een maandelijks voorschot verstrekt.

In april 2016 heeft het Zorginstituut voor de zorgkantoren de budgetten nader vastgesteld op basis van de Nadere aanwijzing van de staatssecretaris. Vervolgens heeft het Zorginstituut het verschil tussen de nader vastgestelde budgetten en de verstrekte voorschotten met de zorgkantoren verrekend. Afhankelijk van de uitkomst van het verschil heeft het Zorginstituut hierover rente vergoed dan wel gevorderd.

Definitieve vaststelling

Het Zorginstituut betreft de rapporten van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) bij de definitieve vaststelling. Deze rapporten worden ultimo 2016 opgesteld.

Naar verwachting zal het Zorginstituut begin 2017 het beheerskostenbudget van de Wlz-uitvoerders definitief vaststellen. Het beheerskostenbudget van de zorgkantoren zal uiterlijk in 2018 definitief worden vastgesteld.

Ontwikkeling van het budget voor de beheerskosten

Het beheerskostenbudget in 2015 is 34,827 miljoen euro lager dan in 2014. Dit is een logisch gevolg van de overgang van de AWBZ naar de Wlz die gepaard is gegaan met de overheveling van diverse onderdelen naar de Wmo, de Jeugdwet en de Zvw. Structureel bedraagt de afname overigens aanzienlijk minder, namelijk 20,998 miljoen euro.

Tabel 1: Ontwikkeling beheerskostenbudget 2011 – 2015 (1=1 mln. euro)

Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015
Beheerskostenbudget	155,483	162,550	162,406	185,920	151,093
Structureel	152,083	156,400	161,454	164,970	143,972
Incidenteel	3,400	6,150	0,952	20,950	7,121

Bron: Zorginstituut Nederland

Ontwikkelingen 2016

In 2016 zijn de zorgkantoren van Univé, Trias en VGZ ondergebracht in een zorgkantoor genaamd VGZ Zorgkantoor B.V. Hierdoor zijn er nog 8 zorgkantoren waarover het beheerskostenbudget wordt verdeeld. Daarnaast zijn als proef de twee regio's van Zorgkantoor DSW B.V. opgeschaald naar één regio om na te gaan of in de toekomst meerdere regio's kunnen worden samengevoegd.

3 Werkelijke beheerskosten

3.1 Opgave zorgkantoren

Over 2015 hebben de zorgkantoren hun beheerskosten verantwoord in de financiële verantwoordingen 2015. Volgens deze opgaven bedragen de beheerskosten in 2015 in totaal 134,888 miljoen euro.

3.2 Vergelijking en analyse werkelijke beheerskosten

Ontwikkeling beheerskosten

Over de afgelopen vijf jaren hebben de werkelijke beheerskosten van de zorgkantoren zich als volgt ontwikkeld (tabel 2):

Tabel 2: Ontwikkeling beheerskosten 2011 – 2015 op basis van de financiële verantwoordingen (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015
Beheerskosten	164,612	151,053	149,569	168,943	134,888

bron: Zorginstituut Nederland

Afname beheerskosten

De afname van de beheerskosten is een gevolg van de overheveling van verschillende onderdelen vanuit de AWBZ naar de Wmo, de Jeugdwet en de Zvw.

De kwartaalstaten in tabel 3 geven in eerste instantie een geheel ander beeld Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten die betrekking hebben op 2014 ook zijn meegenomen. Voor 2014 is een bedrag opgevoerd van 27,467 miljoen euro. Wanneer dit in mindering wordt gebracht op het totaal blijft een bedrag over 131,337 miljoen euro.

Tabel 3: Verloop beheerskosten 2015 op basis van de kwartaalstaten (1 = 1 mln euro)

Omschrijving	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	Totaal
Beheerskosten totaal	34,762	34,7710	38,003	51,268	158,804
Correctie kosten AWBZ 2014	6,012	6,015	6,573	8,867	27,467
Beheerskosten 2015 gecorrigeerd voor kosten AWBZ 2014	28,750	28,756	31,430	42,401	131,337

bron: Zorginstituut Nederland

De kosten volgens de financiële verantwoordingen en de kwartaalstaten sluiten nooit volledig aan. De vierde kwartaalstaat wordt al in februari 2016 aangeleverd en bevat deels nog een schatting. De financiële verantwoording met de definitieve cijfers wordt in juni 2016 aangeleverd. Deze wordt, in tegenstelling tot de jaarstaat, vergezeld van een accountantsverklaring.

Uitsplitsing beheerskosten

In de kwartaalstaten van de zorgkantoren worden de beheerskosten uitgesplitst in kosten voor extern personeel, intern personeel en overige beheerskosten, zie tabel

4.

Tabel 4: Ontwikkeling beheerskosten 2011 – 2015 (1=1 mln. euro)

Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015*
Kosten extern personeel	22,247	22,323	21,099	23,925	22,448
Kosten intern personeel	82,798	89,309	82,564	100,559	65,254
Overige beheerskosten	57,952	41,224	47,305	49,251	43,635
Totaal	162,997	152,856	150,968	173,735	131,337

*gecorrigeerd voor kosten AWBZ 2014

bron: Zorginstituut Nederland

Mutaties beheerskosten

Uitgaande van de gecorrigeerde kosten 2015 treedt het grootste verschil op bij de kosten intern personeel. Deze categorie daalt met meer dan 35 miljoen euro (35,1%). Dit wordt veroorzaakt door de afvloeiing van personeel als gevolg van de afgenomen werkzaamheden. Voor een zuiverder beeld is het beter om 2015 te vergelijken met 2013 (daling van 21%), aangezien in 2014 twee zorgkantoren een grote stijging van pensioenslasten hadden doorgevoerd. De andere twee kostensoorten laten dalingen zien die in lijn liggen met de eerder vermelde afname van werkzaamheden.

De beheerskosten die door de AWBZ zorgverzekeraars onder de AWBZ werden gemaakt, worden vanaf 2015 verantwoord in de kwartaalstaten. Voorheen werden deze kosten niet uitgevraagd en waren zij dus ook niet bekend. Dit zorgt naar schatting voor een stijging van ongeveer 4 miljoen euro.

Kostenverdeling in de financiële verantwoording

In de financiële verantwoording wordt een andere verdeling van de beheerskosten gehanteerd, waarbij de kosten worden verdeeld op basis van de aard van de werkzaamheden.

In de verantwoordingen van 2015 zijn drie nieuwe categorieën gebruikt, namelijk:

- Kosten pilots (1,522 miljoen euro);
- Kosten voorwaardelijk beheerskostenbudget 2015 Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) (8,782 miljoen euro);
- Kosten voorwaardelijke beheerskostenbudget 2015 externe juridische kosten huisbezoeken PGB (0,025 miljoen euro).

Aangezien twee van de drie extra categorieën een tijdelijk karakter hebben, is voor de overzichtelijkheid besloten deze categorieën onder te brengen bij de reeds bestaande indeling. De 'Kosten pilots' zijn toegevoegd aan 'Zorgcontractering en overige zorgactiviteiten', de 'Kosten inzake OCO' zijn toegevoegd aan die van 'Zorgbemiddeling' en de 'Kosten inzake externe juridische kosten huisbezoeken PGB' aan de categorie 'PGB'.

De categorie 'Kosten AZR' heet vanaf 2015 'Kosten iWlz, administratie en controle'. Hiermee is de categorie iets ruimer gedefinieerd, maar laat zich nog goed vergelijken met 'Kosten AZR'.

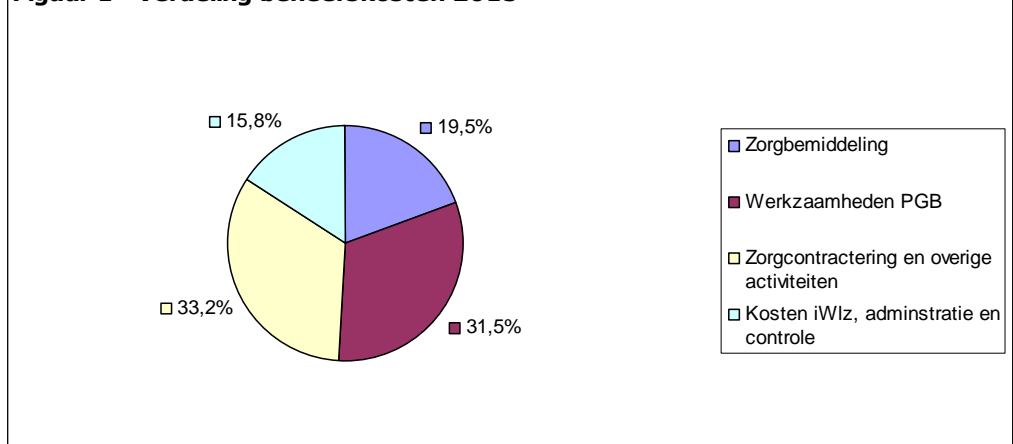
Tabel 5: Ontwikkeling beheerskosten 2011 - 2015 op basis van de financiële verantwoordingen (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015
Zorgbemiddeling	24,162 (14,7%)	22,258 (14,7%)	16,805 (11,2%)	21,245 (12,6%)	26,297 (19,5%)
PGB	47,128 (28,6%)	52,118 (34,5%)	51,169 (34,2%)	62,626 (37,1%)	42,382 (31,4%)
Zorgcontractering en overige zorgactiviteiten	69,827 (42,4%)	59,727 (39,5%)	68,882 (46,1%)	70,650 (41,8%)	44,838 (33,2%)
Werkzaamheden eigen bijdrage	1,090 (0,7%)	0,035 (0,0%)	0,000 (0,0%)	0,000 (0,0%)	0,000 (0,0%)
Kosten iWlz, administratie en controle	22,405 (13,6)	16,915 (11,2%)	12,713 (8,5%)	14,422 (8,5%)	21,371 (15,8%)
Totaal	164,612	151,053	149,569	168,943	134,888

bron: Zorginstituut Nederland

Kostenverdeling 2015

In figuur 1 wordt de kostenverdeling van 2015 in beeld gebracht, waarbij duidelijk opvalt dat zorgcontractering en PGB de grootste kostenposten vormen. Wat verder opvalt is de absolute stijging bij zowel Zorgbemiddeling als Kosten iWlz, administratie en controle. Waar bij de laatste categorie de verruiming van de definitie als reden kan worden aangevoerd, is de stijging bij Zorgbemiddeling veroorzaakt door het in 2015 nieuwe onderdeel van kosten van de onafhankelijke cliëntondersteuning (8,782 miljoen euro). Bij de kosten PGB speelt in 2015 een rol dat er incidenteel relatief veel extra werkzaamheden zijn verricht bij de invoering van de trekkingsrechten PGB bij de SVB. Als gevolg van de sterke daling van het aantal PGB dossiers is het totaal bedrag toch fors lager dan in de voorgaande jaren.

Figuur 1 Verdeling beheerskosten 2015**Kostentoe wijzing**

Evenals in voorgaande jaren leidt een vergelijking tussen de zorgkantoren tot een dusdanig divers beeld dat het eigenlijk niet mogelijk is om op basis van de nu beschikbare gegevens conclusies te trekken op het niveau van de zorgkantoren. Dit wordt veroorzaakt doordat de door de zorgkantoren gehanteerde methoden van toerekening en toewijzing aan de diverse kostencategorieën fors verschillen. Ook

wanneer opvolgende jaaropgaven van dezelfde zorgkantoren met elkaar worden vergeleken, treden in sommige gevallen grote mutaties op. De oorzaken van deze verschillen liggen buiten het gezichtsveld van het Zorginstituut. Het toezicht (op de verantwoording) ligt immers bij de NZa, die alleen de totale beheerskosten beoordeelt en niet de onderverdeling.

4 Budgetresultaten 2011 – 2015

4.1 Beheerskostenbudget versus werkelijke beheerskosten

Aansluiting beheerskostenbudget op daadwerkelijke beheerskosten

Een belangrijk thema in deze monitor is de vraag of het macrobedrag voor beheerskosten Wlz de werkelijke kosten van de gezamenlijke zorgkantoren voldoende afdekt. In dit hoofdstuk worden de bevindingen van de twee voorgaande hoofdstukken bij elkaar gebracht.

In tabel 6 worden de budgetten, zoals die zijn berekend in de Nadere vaststelling 2015, vergeleken met de beheerskosten.

Tabel 6: Beheerskosten versus budget 2010 – 2015 (1 = 1 mln. euro)

Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015
Beheerskostenbudget	155,483	162,550	162,406	185,920	151,093
Totaal beheerskosten	164,612	151,053	149,569	168,943	134,888
Budgetresultaat	-9,129	11,497	12,837	16,977	16,205
Budgetresultaat in %	-5,9%	7,1%	7,9%	9,1%	10,7%

bron: Zorginstituut Nederland

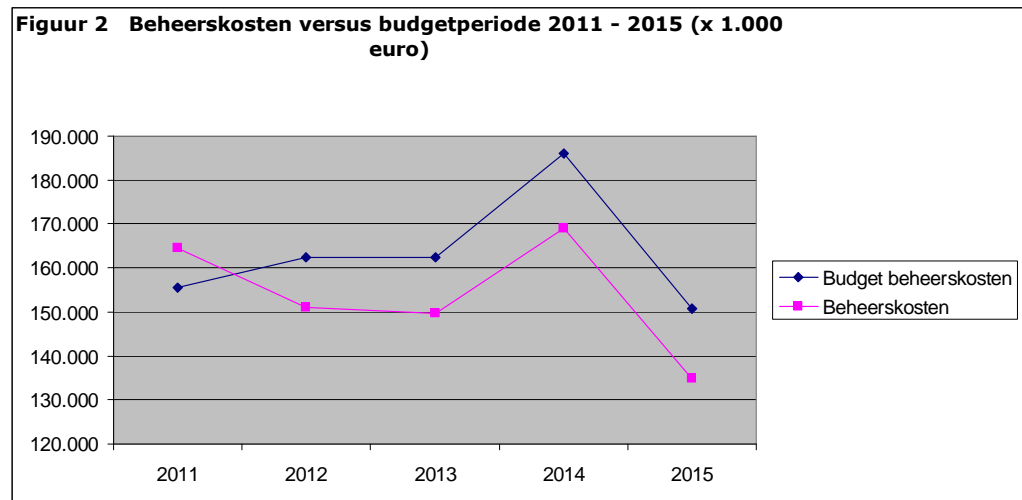
Budget versus kosten

Na 2011 hebben de zorgkantoren op macroniveau altijd een positief budgetresultaat behaald. Na het goede resultaat uit 2014 is ook het budgetresultaat voor 2015 weer goed te noemen. Naar verwachting zullen de resultaten niet substantieel afwijken, ook al zijn de budgetten voor 2015 nog niet definitief vastgesteld.

Het beheerskostenbudget dat de AWBZ zorgverzekeraars onder de AWBZ ontvingen, maakt vanaf 2015 deel uit van het beheerskostenbudget van de zorgkantoren. Hierdoor is het budget voor de zorgkantoren met 4,459 miljoen euro gestegen. Zoals in het vorige hoofdstuk is vermeld, zijn de beheerskosten hierdoor ook met ongeveer 4 miljoen euro toegenomen, zodat de invloed op het budgetresultaat beperkt is.

Beheerskostenbudget in 2015 blijkt ruim voldoende

Zoals ook uit figuur 2 blijkt, is het macrobudget voor 2015 ruim voldoende geweest. Op Salland Zorgkantoor B.V. na hebben alle zorgkantoren een positief resultaat.

Uitzonderingen

A.S.R. Wlz-uitvoerder B.V. (ASR) en ONVZ Langdurige Zorg B.V. bevinden zich in een uitzonderingspositie. Beide Wlz-uitvoerders beschikken niet over "eigen" zorgkantoorregio's en hebben daardoor ook een veel lager budget. ASR heeft over 2015 niet alle kosten verantwoord in de financiële verantwoording waardoor zijn budgetresultaat in procenten uitzonderlijk hoog is.

Tabel 7: Resultaat 2015 uitgedrukt in procent van budget 2015

(1 = 1 mln. euro)

Zorgkantoor	Beheerskosten 2015	Budget 2015	Budgetresultaat	Saldo in % van budget
A.S.R. Wlz-uitvoerder B.V.	0,015	0,149	0,134	89,9%
ONVZ Langdurige Zorg B.V.	0,313	0,312	-0,001	-0,3%
Achmea Zorgkantoor N.V.	39,170	46,110	6,940	15,1%
Stichting Zorgkantoor Menzis	17,907	18,710	0,803	4,3%
Univé Zorgkantoor B.V.	5,216	5,824	0,608	10,4%
Zorgkantoor DSW B.V.	5,664	5,956	0,292	4,9%
Salland Zorgkantoor B.V.	3,518	3,090	-0,428	-13,9%
Trias Zorgkantoor B.V.	5,486	5,919	0,433	7,3%
Zorgkantoor Friesland B.V.	6,659	7,309	0,650	8,9%
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	7,228	8,325	1,097	13,2%
VGZ Zorgkantoor B.V.	16,797	18,571	1,774	9,6%
CZ Zorgkantoor B.V.	26,916	30,819	3,903	12,7%
Totaal	134,888	151,093	16,205	10,7%

bron: Zorginstituut Nederland

Verdeelmodel

Het budgetresultaat als percentage van het beheerskostenbudget laat wel zien dat de meeste kleinere zorgkantoren lager dan gemiddeld scoren. Dit geeft aanleiding om het budget voor de kleinere zorgkantoren, die niet behoren tot de grote

concerns, te heroverwegen.

Het Zorginstituut zal nog onderzoeken of het vaste bedrag dat ASR en ONVZ over 2015 en 2016 incidenteel hebben ontvangen een structureel karakter dient te krijgen.

Voorlopig budgetresultaat 2016

De staatssecretaris van VWS heeft in de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2016 een macrobedrag van 148,687 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de Wlz-uitvoerders en de zorgkantoren. Op dit moment zijn alleen nog de beheerskosten van de eerste twee kwartalen van 2016 bekend. Namelijk, voor het eerste kwartaal 34,671 miljoen euro en voor het tweede kwartaal 35,348 miljoen euro. Opgeteld bedragen de beheerskosten van de eerste twee kwartalen 2016 70,018 miljoen euro, terwijl de helft van het beschikbaar gestelde budget 74,344 miljoen euro bedraagt. Hieruit zou voorzichtig kunnen worden geconcludeerd dat bij gelijkblijvende omstandigheden het voorlopige budget 2016 toereikend is.

5 Beheerskosten voor de afwikkeling AWBZ

5.1 Extra budget voor de afwikkeling van de AWBZ

In de Nadere aanwijzing 2014 is extra budget beschikbaar gesteld voor de afwikkeling van de AWBZ. In verband met de afname van de taken en de verwachte overbezetting van de zorgkantoren is een bedrag van 14,000 miljoen euro beschikbaar gesteld voor een sociaal plan. Verder is een bedrag van 14,400 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de afwikkeling van de AWBZ. Deze bedragen vloeien voort uit een inventarisatie door ZN. Voorwaarde is wel dat de kosten betrekking dienen te hebben op de jaren 2015 en 2016.

In de Tweede nadere aanwijzing 2014 heeft de staatssecretaris besloten dat, mocht het deelbudget voor het sociaal plan niet volledig worden benut, het resterende bedrag mag worden aangewend voor de afwikkeling van de AWBZ. Bovendien werd aan het reeds beschikbaar gestelde bedrag de nog af te romen bedragen van de wettelijke reserve AWBZ 2014 toegevoegd. De afrotingen over 2014 bedragen 10,270 miljoen euro. Dit brengt het totaal beschikbare bedrag voor de afwikkeling van de AWBZ op 38,670 miljoen euro.

In de financiële verantwoordingen van 2015 hebben de zorgkantoren de beheerskosten voor 2015 inzake de afwikkeling van de AWBZ als volgt verantwoord:

Tabel 8: Beheerskosten AWBZ over 2015 (1 = 1 mln. euro)

Zorgkantoor	Kosten sociaal plan	Kosten afwikkeling	Totaal
Achmea Zorgkantoor N.V.	3,589	8,591	12,180
Stichting Zorgkantoor Menzis	1,064	2,531	3,595
Univé Zorgkantoor B.V.	0,100	0,421	0,521
Zorgkantoor DSW B.V.	0	1,100	1,100
Salland Zorgkantoor B.V.	0,130	0,095	0,225
Trias Zorgkantoor B.V.	0,106	0,443	0,549
Zorgkantoor Friesland B.V.	0	1,129	1,129
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	0,611	1,713	2,324
VGZ Zorgkantoor B.V.	0,324	1,357	1,681
CZ Zorgkantoor B.V.	0,066	4,097	4,163
Totaal	5,990	21,477	27,467

bron: Zorginstituut Nederland

Wanneer we deze kosten afzetten tegen de beheerskostenbudgetten die de zorgkantoren over 2014 ontvangen hebben, dan zien we het volgende beeld:

Tabel 9: Beheerskosten AWBZ over 2015 (1 = 1 mln. euro)

Zorgkantoor	Beheerskosten- budget 2014	AWBZ beheerskosten 2015 inz. afwikkeling	percentage
Achmea Zorgkantoor N.V.	54,603	12,180	22,3%
Stichting Zorgkantoor Menzis	23,352	3,595	15,4%
Univé Zorgkantoor B.V.	6,520	0,521	8,0%
Zorgkantoor DSW B.V.	8,923	1,100	12,3%
Salland Zorgkantoor B.V.	5,046	0,225	4,5%
Trias Zorgkantoor B.V.	7,172	0,549	7,7%
Zorgkantoor Friesland B.V.	9,657	1,129	11,7%
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	11,187	2,324	20,8%
VGZ Zorgkantoor B.V.	22,468	1,681	7,5%
CZ Zorgkantoor B.V.	36,009	4,163	11,6%
Totaal	184,937	27,467	14,9%

bron: Zorginstituut Nederland

Als de opgevoerde beheerskosten AWBZ over 2015, die overigens door de NZa nog dienen te worden beoordeeld, worden afgezet tegen het Nader vastgestelde beheerskostenbudget 2014, dan zien we dat dit gemiddeld 14,9 procent bedraagt. De percentages schommelen tussen de 7,5 procent en de 22,3 procent. In de volgende monitor, als alle kosten over 2015 en 2016 bekend zijn, zal deze tabel nogmaals worden opgesteld.

Ervan uitgaande dat de meeste kosten inzake de afwikkeling in het eerste jaar na het vervallen van de AWBZ plaatsvinden, is de verwachting dat het beschikbaar gestelde budget toereikend zal zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal het extra budget voor de afwikkeling van de AWBZ en het sociaal plan naar rato worden verdeeld op basis van de opgegeven, en door de NZa goedgekeurde, kosten.

6 Reserves uitvoering Wlz

Wettelijke reserve uitvoering AWBZ en Wlz

Met ingang van 1 januari 2005 is het Besluit financiering uitvoeringsorganisatie bijzondere ziektekostenverzekering AWBZ van kracht geworden. Dat Besluit verplicht de zorgkantoren om vanaf 1 januari 2005 een wettelijke reserve uitvoering AWBZ aan te houden. Met de invoering van de Wlz is de wettelijke reserve uitvoering AWBZ overgegaan in de wettelijke reserve uitvoering Wlz.

Afroming

Om de hoogte van de afroming van de reserves vast te stellen, wordt eerst berekend hoe hoog de maximale reserve Wlz mag zijn. Deze bedraagt 20 procent van het meest recent vastgestelde beheerskostenbudget over het betreffende jaar, gecorrigeerd met budgetcorrecties uit voorgaande jaren. Wanneer de wettelijke reserve Wlz hoger is dan de maximaal toegestane reserve Wlz, vordert het Zorginstituut de overschrijding van de Wlz-uitvoerder.

Tijdpad

Eind 2015 heeft het Zorginstituut de overschrijding van de reservestand 2013 vastgesteld en op 23 september 2016 is de overschrijding van de reservestand 2014 vastgesteld.

Ontwikkeling reservestanden

Tabel 10: Reservestanden AWBZ en Wlz in de periode 2010 - 2015 (1 = 1 mln. euro)

	2011	2012	2013	2014	2015*
Macro reservestand	9,335	19,364	32,708	37,048	34,791
Afroming overreserve	0	4,605	8,753	10,270	9,668
Gecorrigeerde macro reservestand	9,335	14,759	23,955	26,778	25,123

* De stand van 2015 is nog voorlopig.

bron: Zorginstituut Nederland

Mutatie reservestanden

De macro reservestand van de laatste drie jaar is vrij constant te noemen. De afgelopen jaren is het macro budgetresultaat goed geweest en dat heeft weer geleid tot afromingen van de maximale AWBZ reserve bij een aantal zorgkantoren. De mutatie in het budgetresultaat hoeft overigens niet gelijk te zijn aan de mutatie in de reservestand aangezien de zorgkantoren ook nog andere posten betrekken in de berekening van de reservestand Wlz zoals:

- Mutaties ten gevolge van afrekeningen over voorgaande boekjaren;
- Overige mutaties over voorgaande jaren;
- Financieel rendement.

Reservestanden op zorgkantoorniveau

Uit de nog voorlopige cijfers over 2014 en 2015 blijkt dat alle zorgkantoren een positieve reserve hebben. Uitgedrukt in percentage van het beheerskostenbudget 2015 schommelen de uitkomsten tussen de 3 procent en de 45 procent.

Tabel 11: Geschatte reservestanden 2015 (1 = 1 mln. euro)

Wlz-uitvoerder/zorgkantoor	Eindstand 2015 voor afroaming	Afroaming	Eindstand 2015 na afroaming	Budget 2015	Reserve voor afroaming als % van budget 2015
A.S.R. Wlz-uitvoerder B.V.	0,099	0,000	0,099	0,149	66,6%
ONVZ Langdurige Zorg B.V.	0,024	0,000	0,024	0,312	7,7%
Achmea Zorgkantoor N.V.	6,804	0,000	6,804	46,110	14,8%
Stichting Zorgkantoor Menzis	2,090	0,000	2,090	18,710	11,2%
Univé Zorgkantoor B.V.	1,635	0,276	1,359	5,824	28,1%
Zorgkantoor DSW B.V.	0,206	0,000	0,206	5,956	3,5%
Salland Zorgkantoor B.V.	0,218	0,000	0,218	3,090	7,1%
Trias Zorgkantoor B.V.	2,239	1,533	0,706	5,919	37,8%
Zorgkantoor Friesland B.V.	3,157	1,580	1,577	7,309	43,2%
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	2,370	1,023	1,347	8,325	28,5%
VGZ Zorgkantoor B.V.	6,720	2,068	4,652	18,571	36,2%
CZ Zorgkantoor B.V.	9,341	3,300	6,041	30,819	30,3%
Totaal	34,903	9,780	25,123	151,093	23,1%

bron: Zorginstituut Nederland

Rekening houdend met de bijzondere positie van ASR en ONVZ is het opvallend dat twee van de kleinere zorgkantoren (DSW en Salland) procentueel de laagste reserves laten zien.

7 PGB

Werkzaamheden rond het PGB

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) geeft indicaties af aan cliënten die vervolgens bij het zorgkantoor kunnen aangeven of zij Zorg In Natura (ZIN) of een PersoonsGebonden Budget (PGB) willen ontvangen. In het geval van een PGB berekenen de zorgkantoren de hoogte van het toe te kennen budget en verminderen dat met de eigen bijdrage.

In tegenstelling tot de periode tot en met 2014 keert het zorgkantoor dit bedrag niet meer uit aan de PGB-houder maar stelt het de SVB op de hoogte van het toegekende bedrag. Hierdoor ontstaat het zogenaamde trekkingsrecht. De SVB controleert vervolgens de declaraties van de zorgverlener van de PGB-houder en betaalt deze direct aan de zorgverlener uit.

Betrokkenheid Zorginstituut

De zorgkantoren kennen de PGB's toe op basis van de ministeriële Regeling langdurige zorg. De PGB's worden betaald uit het Fonds langdurige zorg (Flz).

Ontwikkeling PGB-budgetten 2011 – 2016

In tabel 12 is te zien dat in 2012 de groei in PGB aantallen tot stilstand is gekomen en dat daarna de daling is ingezet. Met de invoering van de Wlz is het aantal PGB's bij de zorgkantoren vervolgens zeer sterk gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt door de overheveling van taken naar de Wmo en de Jeugdwet. Verder is de aanspraak wijkverpleging naar de Zvw overgeheveld.

Op peildatum 30 juni 2015 bedroeg het aantal PGB's 29.247. Per ultimo december was het aantal PGB's weer gestegen tot 34.352 en op peildatum 30 juni 2016 bedroeg het aantal PGB's 35.432.

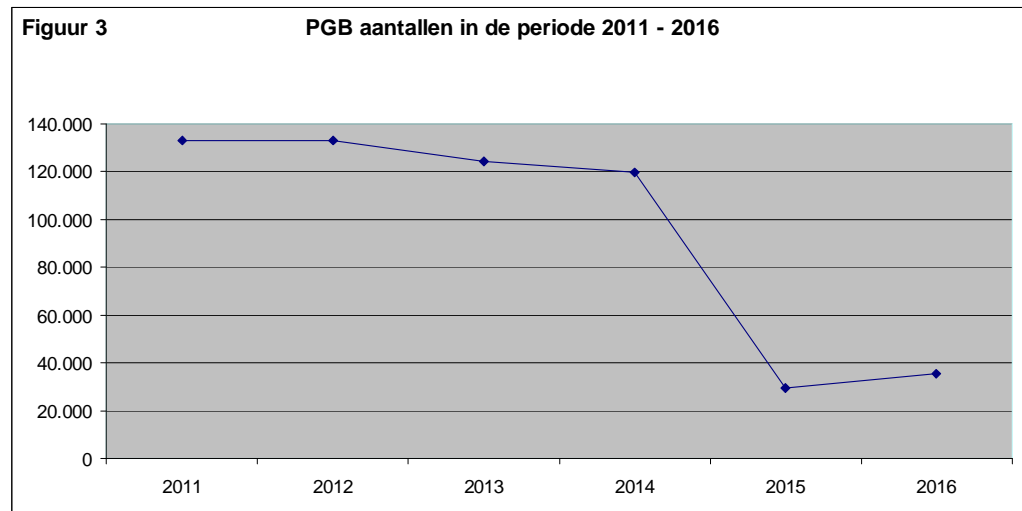
Tabel 12: PGB's aantallen per 30 juni van genoemde jaren

Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal PGB's	133.208	133.178	124.357	119.614	29.247	35.432

bron: Zorginstituut Nederland

PGB aantallen in een grafiek

In figuur 3 wordt nogmaals duidelijk dat het aantal PGB's sterk is gedaald maar dat in de loop van 2015 een voorzichtige stijging is ingezet.

bron: Zorginstituut Nederland

PGB's per zorgkantoor

In tabel 13 wordt de verdeling van de PGB's over de zorgkantoren weergegeven. Er is een opvallend grote spreiding als het aantal PGB's wordt afgezet tegen het aantal inwoners. Bij een gemiddeld aantal van 173 PGB's per honderdduizend inwoners springen, evenals vorig jaar, De Friesland en Menzis eruit met respectievelijk 293 en 230 PGB's per honderdduizend inwoners en Zorg en Zekerheid met 101 PGB's per honderdduizend inwoners.

Tabel 13: PGB's per zorgkantoor in 2015

Zorgkantoren	Aantal PGB's	Aantal inwoners	Aantal PGB's per 100.000 inwoners
Achmea zorgkantoor N.V.	9.100	5.611.174	162
Stichting Zorgkantoor Menzis	4.910	2.137.728	230
Univé Zorgkantoor B.V.	886	612.600	145
Zorgkantoor DSW B.V.	637	514.092	124
Salland Zorgkantoor B.V.	246	176.895	139
Trias Zorgkantoor B.V.	1.012	625.178	162
Zorgkantoor Friesland B.V.	1.895	646.257	293
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	861	854.027	101
VGZ Zorgkantoor BV	3.913	2.101.467	186
CZ Zorgkantoor B.V.	5.787	3.621.308	160
Totaal	29.247	16.900.726	173

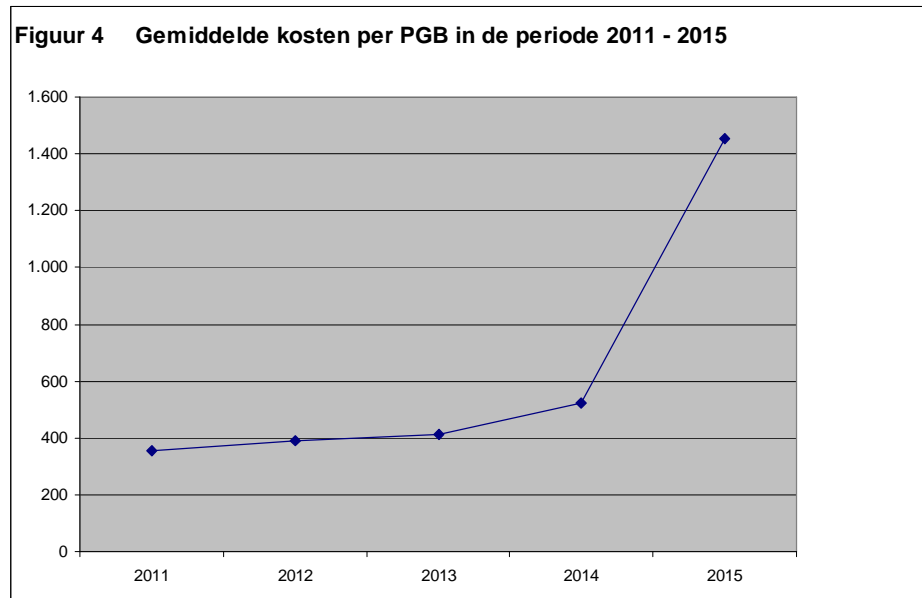
bron: Zorginstituut Nederland

Grote verschillen in kosten per PGB

In figuur 4 staan de beheerskosten per PGB over de jaren 2011 tot en met 2015 vermeld.

Wat opvalt, is dat gemiddelde kosten sinds 2010 blijven stijgen en in 2015 ten opzichte van 2014 gemiddeld bijna verdrievoudigd zijn. Bij alle zorgkantoren zien

we een sterke stijging. Dit wordt vooral veroorzaakt door de extra werkzaamheden zoals de 'bewuste-keuze gesprekken', de huisbezoeken, de extra inspanningen rond de trekkingsrechten PGB en de extra werkzaamheden in verband met de problemen rond de uitbetaling door de SVB.

bron: Zorginstituut Nederland

Bewuste-keuze gesprek

Sinds 1 januari 2013 kunnen verzekerden alleen een PGB krijgen nadat ze met het zorgkantoor een zogenaamd 'bewuste-keuze gesprek' hebben gevoerd. In dit gesprek onderzoekt het zorgkantoor of de aanvrager of diens vertegenwoordiger in staat is om het PGB te beheren. Ook wordt besproken of Zorg in Natura toch geen beter alternatief vormt. De zorgkantoren ontvingen in 2015 voor elke nieuwe budgethouder 260,04 euro aan beheerskostenbudget om deze aanvullende taak uit te voeren. De aantallen 'bewuste-keuze gesprekken' zijn landelijk gezien met ruim 56 procent gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt door de sterke afname van het aantal PGB's binnen de Wlz.

Tabel 14: Ontwikkeling aantal bewuste-keuze gesprekken 2013 - 2015

Zorgkantoor	2013	2014	2015	percentage van het aantal PGB's in 2015
Achmea Zorgkantoor N.V.	2.202	4.025	1.745	19,2%
Stichting Zorgkantoor Menzis	1.503	2.095	797	16,2%
Univé Zorgkantoor B.V.	137	238	166	18,7%
Zorgkantoor DSW B.V.	182	242	181	28,4%
Salland Zorgkantoor B.V.	111	179	111	45,1%
Trias Zorgkantoor B.V.	170	327	233	23,0%
Zorgkantoor Friesland B.V.	490	713	323	17,0%
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	205	362	180	20,9%
VGZ Zorgkantoor BV	1.074	1.828	891	22,8%
CZ Zorgkantoor B.V.	2.139	2.537	870	15,0%
Totaal	8.213	12.546	5.497	18,8%

bron: Zorginstituut Nederland

Afgezet tegen het aantal PGB's heeft landelijk bij bijna 19 procent van alle PGB's een bewuste-keuze gesprek plaatsgevonden. Bij Salland Zorgkantoor B.V. heeft zelfs met 45 procent van alle PGB's een bewuste-keuze gesprek gevoerd.

Huisbezoeken

Over de periode juli 2013 - ultimo 2014 heeft het ministerie van VWS aanvullend een subsidie beschikbaar gesteld aan de zorgkantoren voor het doorlichten van het PGB-bestand. Ieder zorgkantoor bezoekt een deel van alle bestaande PGB-budgethouders aan huis ten einde mogelijke fraude op te sporen.

Met ingang van 2015 vormt de bekostiging van deze bezoeken onderdeel van het beheerskostenbudget. De zorgkantoren ontvangen een vast bedrag van 500 euro per een of meerdere huisbezoeken per PGB-budgethouder.

Tabel 15: Aantal huisbezoeken in 2015

Zorgkantoor	2015	percentage van het aantal PGB's in 2015
Achmea Zorgkantoor N.V.	2.975	32,7%
Stichting Zorgkantoor Menzis	1.362	27,7%
Univé Zorgkantoor B.V.	317	35,8%
Zorgkantoor DSW B.V.	154	24,2%
Salland Zorgkantoor B.V.	84	34,1%
Trias Zorgkantoor B.V.	402	39,7%
Zorgkantoor Friesland B.V.	393	20,7%
Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid	94	10,9%
VGZ Zorgkantoor BV	921	23,5%
CZ Zorgkantoor B.V.	1.579	27,3%
Totaal	8.281	32,7%

bron: Zorginstituut Nederland

Landelijk gezien heeft bij bijna 32 procent van alle PGB's een huisbezoek plaatsgevonden. Trias Zorgkantoor B.V. is koploper met bijna 40 procent, terwijl Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid en Zorgkantoor Friesland B.V. achterblijven met 11 procent respectievelijk bijna 21 procent.

8 Conclusies en aanbevelingen

Hoogte beheerskostenbudget 2015

Het macro beheerskostenbudget voor 2015 is met 151,093 miljoen euro ruim voldoende geweest, want de kosten bedroegen 134,888 miljoen euro.

Budget 2016

De tweede kwartaalstaat van 2016 laat een totaal van 70,018 miljoen euro aan beheerskosten zien. Geëxtrapoleerd over 2016 zou dit uitkomen op 140,036 miljoen euro. In de Aanwijzing besteedbare middelen beheerskosten Wlz 2016 heeft de staatssecretaris van VWS 148,687 miljoen euro beheerskostenbudget beschikbaar gesteld. Dit budget voor 2016 lijkt hiermee toereikend te zijn als de kosten in de laatste twee kwartalen een zelfde beeld laten zien en er geen extra taken aan de zorgkantoren worden gegeven.

Reserves

Op basis van de voorlopige cijfers blijft de macro reservestand in 2015, mede als gevolg van het positieve macro budgetresultaat, met 34,903 miljoen euro voor afroming vrij hoog. Mocht, wat niet de verwachting is, in 2015 bij sommige Wlz-uitvoerders toch een licht negatief budgetresultaat optreden, dan kan dit worden opgevangen door de reserves aan te spreken.

Budget 2017

In 2016 zijn er geen fundamentele wijzigingen opgetreden in de werkzaamheden van de zorgkantoren. Gezien de kostenontwikkeling in 2016, gebaseerd op de eerste twee kwartalen, adviseert het Zorginstituut het structurele beheerskostenbudget Wlz, afgezien van loon- en prijscorrectie en eventuele nieuwe taken en werkzaamheden, niet aan te passen voor 2017.

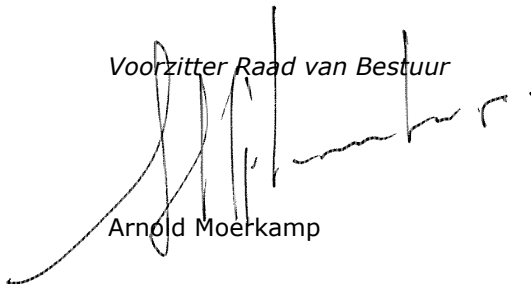
Verdeelmodel

Het budgetresultaat als percentage van het beheerskostenbudget laat zien dat de meeste kleinere zorgkantoren lager dan gemiddeld scoren. Dit geeft aanleiding om het budget voor de kleinere zorgkantoren, die niet behoren tot de grote concerns, te heroverwegen.

Zorginstituut Nederland

Voorzitter Raad van Bestuur

Arnold Moerkamp

Bijlage

Zorgkantorregio's en zorgkantoren

In tabel 16 wordt een opsomming gegeven van de zorgkantorregio's en de Wlz-uitvoerders die daarvoor als zorgkantoor zijn aangewezen voor 2015.

Tabel 16: Zorgkantorregio's en Wlz-uitvoerders

Naam zorgkantorregio	Nummer	Wlz-uitvoerder 2015
Groningen	5501	Stichting Zorgkantoor Menzis
Friesland	5502	Zorgkantoor Friesland B.V.
Drenthe	5503	Achmea zorgkantoor N.V.
Zwolle	5504	Achmea zorgkantoor N.V.
Twente	5505	Stichting Zorgkantoor Menzis
Apeldoorn, Zutphen e.o.	5506	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Arnhem	5507	Stichting Zorgkantoor Menzis
Nijmegen	5508	VGZ Zorgkantoor BV
Utrecht	5509	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Flevoland	5510	Achmea zorgkantoor N.V.
't Gooi	5511	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Noord-Holland Noord	5512	Univé Zorgkantoor B.V.
Kennemerland	5513	Achmea zorgkantoor N.V.
Zaanstreek/Waterland	5514	Achmea zorgkantoor N.V.
Amsterdam	5515	Agis Zorgverzekeringen N.V.
Amstelland en de Meerlanden	5516	Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid
Zuid-Holland Noord	5517	Stichting Wlz-uitvoerder Zorg en Zekerheid
Haaglanden	5518	CZ Zorgkantoor B.V.
Delft Westland Oostland	5519	Zorgkantoor DSW B.V.
Midden-Holland	5520	Trias Zorgkantoor B.V.
Rotterdam	5521	Achmea zorgkantoor N.V.
Nieuwe Waterweg Noord	5522	Zorgkantoor DSW B.V.
Zuid-Hollandse Eilanden	5523	CZ Zorgkantoor B.V.
Waardenland	5524	Trias Zorgkantoor B.V.
Zeeland	5525	CZ Zorgkantoor B.V.
West-Brabant	5526	CZ Zorgkantoor B.V.
Midden-Brabant	5527	VGZ Zorgkantoor BV
Noordoost Brabant	5528	VGZ Zorgkantoor BV
Zuidoost Brabant	5529	CZ Zorgkantoor B.V.

Naam zorgkantoorregio	Nummer	Wlz-uitvoerder 2015
Noord- en Midden-Limburg	5530	VGZ Zorgkantoor BV
Zuid-Limburg	5531	CZ Zorgkantoor B.V.
Midden IJssel	5532	Salland Zorgkantoor B.V.